



Finančna uprava Republike Slovenije

Poročilo o stanju in gibanju davčnega dolga na dan 30. junij 2016

Ljubljana, 20. 07. 2016

Povzetek poročila

Finančna uprava Republike Slovenije (v nadaljevanju FURS) za namen obravnave v Državnem zboru Republike Slovenije pripravlja podatke o stanju in gibanju davčnega dolga na presečna datuma 30. 6. in 31. 12. To poročilo o stanju in gibanju davčnega dolga je pripravljeno po stanju na dan 30. 6. 2016.

Na dan 30. 6. 2016 znaša davčni dolg 1.345.449.681 EUR. Davčni dolg je sestavljen iz aktivnega dolga v višini 723.064.626 EUR (53,7 odstotka) in pogojno izterljivega dolga v višini 622.385.055 EUR (46,3 odstotka).

Za aktivni dolg je značilno, da FURS zoper dolžnike izvaja vse postopke, ki jih predvideva davčna zakonodaja, s ciljem poplačila dolga. Pri pogojno izterljivem dolgu je poplačilo dolga v največji meri odvisno od zaključka sodnih postopkov (prisilne poravnave, stečajnega postopka...). V pristojnosti sodišč je tudi izvršba iz nepremičnega premoženja.

FURS je zadolžen za pobiranje dajatev, ki so prihodek štirih blagajn javnega financiranja, in sicer: proračuna države, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, Zavoda za zdravstveno zavarovanje in proračunov občin. V prvem polletju 2016 je FURS pobral neto 7.176.212.347 EUR prihodkov za štiri blagajne javnega financiranja, kar je 222.105.093 EUR (3,2 odstotka) več kot v enakem obdobju preteklega leta.

Največji delež davčnega dolga pripada proračunu države, in sicer 66,6 odstotka. Sledi blagajna Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje z 20,4-odstotnim deležem, blagajna Zavoda za zdravstveno zavarovanje z 9,9-odstotnim deležem ter proračuni občin s 3,1-odstotnim deležem dolga.

V prvem polletju 2016 se je davčni dolg znižal za 41.215.365 EUR (3,0 odstotke). Pri aktivnem dolgu je zaznati znižanje dolga za 33.535.293 EUR (4,4 odstotka), pri pogojno izterljivem dolgu pa za 7.680.072 EUR (1,2 odstotka).

Pri oceni učinkovitosti pobiranja dajatev je poleg znižanja absolutnega zneska davčnega dolga v primerjavi s predhodnim obdobjem, potrebno upoštevati tudi relativno gibanje zneska dolga glede na pobrane javnofinančne prihodke. Delež dolga v letno pobranih javnofinančnih prihodkih je v letu 2015 prvič v zadnjih letih padel pod 10 odstotkov, in sicer na 9,8 odstotka (v letu 2014 je znašal 10,4 odstotka).

Znatno povečanje pobranih javnofinančnih prihodkov ob hkratnem zniževanju davčnega dolga kaže na izboljšanje učinkovitosti pobiranja dajatev in povečano plačilno disciplino pri plačevanju obveznih dajatev. FURS za povečanje prostovoljnega plačevanja izvaja številne aktivnosti kot npr. ozaveščanje posameznih ciljnih skupin, poenostavitve pri plačevanju, pošiljanja opominov, itd.

S ciljem obvladovanja davčnega dolga je FURS v skladu z veljavno zakonodajo izvajal zoper davčne dolžnike številne ukrepe za povečanje izterjave (poboti obveznosti z zapadlimi terjatvami, unovčitve predloženih zavarovanj) in aktivnosti davčne izvršbe.

V prvem polletju 2016 je FURS za davčne in nedavčne obveznosti poslal dolžnikom 273.149 pisnih opominov in 163.911 sklepov o davčni izvršbi ter opravil 1.161 telefonskih opominjanj, za dolg v znesku 663.585.264 EUR. Z izvedenimi aktivnostmi in ukrepi je bilo izterjano za 248.886.874 EUR dolga, kar je za 8.925.793 EUR (3,7 odstotka) več kot v enakem obdobju preteklega leta. Dodatno je izvedel tudi pobote in unovčitve zavarovanj v višini 45.692.984 EUR.

Jana Ahčin,
generalna direktorica

Kazalo

1. Uvod	4
2. Pobrani prihodki	4
3. Splošno o davčnem dolgu	5
3.1. Odmera oziroma obračun dajatev - izvršilni naslovi	5
3.2. Vpliv likvidnostnih težav zavezancev na davčni dolg	5
3.3. Poboti	6
3.4. Zastaranje	6
3.5. Napake pri plačevanju davčnih obveznosti	6
4. Davčni dolg	7
4.1. Aktivni in pogojno izterljivi dolg	8
4.2. Gibanje davčnega dolga	10
4.3. Davčni dolg po javnofinančnih blagajnah	10
4.4. Davčni dolg po vrstah prihodkov	12
4.5. Davčni dolg glede na vrsto dajatve	14
5. Odlogi in obročna plačila	15
5.1. Odloženo plačilo oziroma obročno plačilo davčnega dolga	15
6. Rezultati davčne izvršbe	16

1. Uvod

Vlada Republike Slovenije posreduje Državnemu zboru Republike Slovenije poročilo o stanju in gibanju davčnega dolga na podlagi šestega odstavka 23. člena Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – Odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14 in 91/15 v nadaljnjem besedilu: ZDavP-2), dvakrat letno. FURS za ta namen pripravlja podatke o stanju in gibanju davčnega dolga na presečna datuma 30. 6. in 31. 12.

2. Pobrani prihodki

FURS je zadolžen za pobiranje davkov, ki so prihodek štirih blagajn javnega financiranja, in sicer: proračuna države, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, Zavoda za zdravstveno zavarovanje in proračunov občin. Preko proračuna države se del prihodkov razporeja tudi v proračun Evropske Unije.

V prvem polletju 2016 je FURS pobral neto 7.176.212.347 EUR prihodkov za vse štiri blagajne javnega financiranja, kar je 222.105.093 EUR oziroma za 3,2 odstotka več kot v enakem obdobju preteklega leta.

Znatno povečanje pobranih javnofinančnih prihodkov ob hkratnem zniževanju davčnega dolga kaže na izboljšanje učinkovitosti pobiranja dajatev in povečano plačilno disciplino pri plačevanju obveznih dajatev. FURS za povečanje prostovoljnega plačevanja izvaja številne aktivnosti kot npr. ozaveščanje posameznih ciljnih skupin, poenostavitve pri plačevanju, pošiljanja opominov, itd.

Preglednica 1 - Pobrani prihodki v prvem polletju 2015 in 2016 po javnofinančnih blagajnah v EUR

Prejemniki sredstev	Januar - junij 2016	Struktura v %	Januar - junij 2015	Struktura v %	IND 2016/2015
Državni proračun	4.050.747.242	56,4	3.965.071.514	57,0	102,2
Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	1.814.427.186	25,3	1.731.693.212	24,9	104,8
Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije	1.206.058.671	16,8	1.163.336.460	16,7	103,7
Proračun občin	104.979.248	1,5	94.006.068	1,4	111,7
Skupaj JFP	7.176.212.347	100,0	6.954.107.254	100,0	103,2

Vir: FURS

Davek je vsak denarni prihodek državnega proračuna, proračuna Evropske unije ali proračuna samoupravne lokalne skupnosti, ki ne predstavlja plačila za opravljeno storitev ali dobavljeno blago in se plača izključno na podlagi zakonov o obdavčenju oziroma predpisov samoupravnih lokalnih skupnosti, izdanih na podlagi zakonov o obdavčenju.

V skladu s 3. členom ZDavP-2 se kot davek štejejo tudi:

- uvozne in izvozne dajatve, predpisane s predpisi Evropske unije,

- prispevki za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prispevki za obvezno zdravstveno zavarovanje, prispevki za zaposlovanje in prispevki za starševsko varstvo,
- nadomestila, intervencijski in drugi ukrepi, ki so v celoti ali delno sistem financiranja kmetijskega usmerjevalnega in jamstvenega sklada, vključno z zneski, pobranimi v zvezi s temi ukrepi,
- obresti, stroški postopka pobiranja davkov, denarne kazni in globe ter stroški postopka o prekršku, ki jih odmeri oziroma izreka davčni organ.

FURS v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, vodi knjigovodsko evidenco iz katere se zagotavljajo podatki o stanju in gibanju davčnega dolga. Za vodenje davčnega knjigovodstva se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja računovodstvo.

3. Splošno o davčnem dolgu

Davčni dolg je stanje dolga zavezancev do FURS na presečni dan, ki vključuje vse zapadle neporavnane terjatve, ki jih odmerja, nadzira in izterjuje FURS, v skladu z zakonskimi predpisi.

Na stanje davčnega dolga na presečni dan bistveno vplivajo gibanja naslednjih kategorij v predhodnem obdobju:

- prenos odprtih zapadlih terjatev iz preteklega obdobja (leta),
- obseg nastalih in zmanjšanih terjatev (odmera oziroma obračun dajatev) v obravnavanem obdobju (letu), ki so zapadle v tem obdobju (letu) in
- obseg plačanih oziroma izterjanih terjatev v obravnavanem obdobju (letu).

3.1. Odmera oziroma obračun dajatev - izvršilni naslovi

O davčnem dolgu govorimo, kadar zavezanec ne poravna svojih odmerjenih oziroma obračunanih obveznosti, ki izhajajo iz izvršilnega naslova, v predpisanem roku. Izvršilni naslovi so predvsem davčni obračuni in odločbe, ki jih izdaja FURS. Za slednje velja, da postanejo izvršljive v 30 dneh od vročitve, ne glede na to, ali zavezanec zoper njih uveljavlja pravno sredstvo (prvi odstavek 87. člena ZDavP-2). Za davčni dolg torej ni pomembna dokončnost ali celo pravnomočnost akta, iz katerega izhaja obveznost plačila. V davčnem dolgu so tako vključene tudi obveznosti, ki so predmet pritožb zavezancev pri drugostopenjskem organu ali tožb pri Upravnem sodišču, vendar o pritožbi ali tožbi še ni odločeno.

3.2. Vpliv likvidnostnih težav zavezancev na davčni dolg

Poročilo je pripravljeno na presečni datum, kar pomeni, da so v davčnem dolgu zajete vse neporavnane obveznosti, ki so zapadle v plačilo do obravnavanega datuma, tudi tiste, ki so že nekaj dni po tem datumu poravnane.

Izpostavljamo določbo prvega odstavka 77. člena Zakona o davku na dodano vrednost – ZDDV-1 (Uradni list RS, št. 13/11- uradno prečiščeno besedilo, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 14/13, 46/13-ZIPRS1314-A, 101/13-ZIPRS1415, 86/14 in 90/15), po kateri mora zavezanec plačati DDV po davčnem obračunu v državni proračun najpozneje v roku, v katerem mora predložiti obračun DDV, to pa je v skladu s prvim odstavkom 88. člena tega zakona do zadnjega delovnega dne naslednjega meseca po poteku davčnega obdobja, razen v posebnih primerih (na primer začetek stečaja, likvidacije, prisilne poravnave, kjer je rok določen glede na začetek teh postopkov). Podobne določbe vsebuje tudi Zakon o trošarinah - ZTro (Uradni list RS, št. 97/10 – uradno prečiščeno besedilo, 48/12, 109/12 in 32/14), ki v

prvem odstavku 35. člena določa, da obračunana trošarina za davčno obdobje zapade v plačilo zadnjega dne v davčnem obdobju, plačana pa mora biti v 30 dneh po zapadlosti.

Navedena davka pomenita večje obveznosti za zavezanca, ki praviloma zapadejo v plačilo konec meseca. Zaradi likvidnostnih težav zavezanec pogosto plačuje svoje davčne obveznosti z nekajdnevno zamudo. To pomeni, da je del dolga, ugotovljenega na presečni datum praviloma plačan že v prvih dneh naslednjega meseca.

3.3. Poboti

V davčnem dolgu po stanju na presečni dan so zajete tudi neporavnane obveznosti davčnih zavezancev, ki so sicer dolžniki na ta dan, imajo pa preplačila davkov, ki jih FURS še ni pobotal z obveznostmi. FURS mora namreč na podlagi 97. člena ZDavP-2 preveč plačani davek po obračunu ali po odločbi vrniti zavezancu v roku 30 dni od prejema obračuna oziroma vročitve odločbe. V skladu s šestim odstavkom tega člena se, če davčni zavezanec v knjigovodskih evidencah hkrati izkazuje davčni dolg, namesto vračila izvede pobot. FURS glede na zakonske roke izvede pobot v 30 dneh po predložitvi obračuna, v katerem zavezanec izkazuje vračilo davka ter o tem obvesti zavezanca.

3.4. Zastaranje

Davčni dolg zajema tudi nekaj obveznosti zavezancev, za katere je pravica do izterjave že zastarala. Po določbah 125. in 126. člena ZDavP-2 namreč zastara pravica do izterjave davka v roku petih oziroma desetih let od dneva, ko bi bilo treba davek plačati.

Ne glede na navedeno davčna obveznost, ki je starejša od deset let, razen zamudnih obresti, ne preneha, če je davčni dolg zavarovan s hipoteko in če je pred potekom zastaranja pravice do izterjave vložen predlog za izvršbo na nepremičnino (126.a člena ZDavP-2). Davčna obveznost preneha s poplačilom iz prodaje nepremičnine v izvršilnem postopku.

Kljub tekočemu izvajanju postopkov odpisa zastaranih obveznosti zavezancev, obveznosti zastarajo dnevno, tudi tik pred presečnim datumom za poročanje. Pred začetkom postopka davčne izvršbe se po uradni dolžnosti v vsakem konkretnem primeru terjatev preizkusi tudi z vidika zastaranja.

3.5. Napake pri plačevanju davčnih obveznosti

V davčnem dolgu po stanju na presečni dan so zajete tudi neporavnane obveznosti davčnih zavezancev, ki so poravnali svoje obveznosti, vendar na napačen podračun ali z napačnim sklicevanjem pri plačilu.

Če zavezanec plača obveznost na napačen podračun (drugi blagajni javnega financiranja), se plačilo v knjigovodski evidenci zavezanca evidentira pri drugi vrsti obveznosti (drugem kontu). Zaradi navedene situacije knjigovodska evidenca pri zavezancu izkazuje na posameznem kontu preplačilo, na drugem pa dolg. Podobna situacija je, kadar zavezanec poravnajo svojo obveznost, vendar z napačnim sklicevanjem pri plačilu. V tem primeru se plačilo evidentira kot nerazporejeno, zato je tak zavezanec glede na knjigovodsko stanje dolžnik. FURS v tem primeru začne postopek razčiščevanja plačil (stik z zavezancem, potrdilo o plačilu, poizvedba na Upravo Republike Slovenije za javna plačila in banke ...). Zaradi obsega primerov, tako usklajevanje lahko traja več dni.

4. Davčni dolg

Po stanju na dan 30. 6. 2016 je znašal davčni dolg 1.345.449.681 EUR¹. V navedenem znesku dolga so poleg neporavnanih zapadlih obveznosti zajete tudi zaračunane zamudne obresti, ki predstavljajo 13,8 odstotka dolga oziroma 185.672.451 EUR.

Preglednica 2 - Stanje in gibanje davčnega dolga v EUR

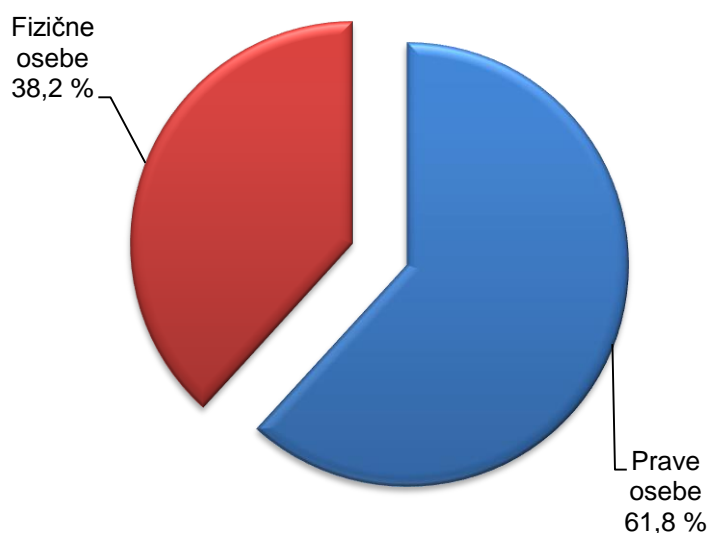
	30.6.2015	31.12.2015	30.6.2016	IND 31.12.15/ 30.6.15	IND 30.6.16/ 30.6.15	IND 30.6.16/ 31.12.15
Glavnica	1.213.174.249	1.251.382.741	1.159.777.230	103,1	95,6	92,7
Zamudne obresti	187.870.911	135.282.305	185.672.451	72,0	98,8	137,2
Skupaj dolg	1.401.045.160	1.386.665.046	1.345.449.681	99,0	96,0	97,0

Vir: FURS

Dolg pravnih oseb znaša 830.969.349 EUR oziroma 61,8 odstotka, dolg fizičnih oseb pa 514.480.332 EUR oziroma 38,2 odstotka davčnega dolga.

Dolg fizičnih oseb zajema tudi neporavnane obveznosti zasebnikov, med katere štejemo samostojne podjetnike posameznike in druge zasebnike, ki opravljajo poklicno dejavnost ali druge neodvisne dejavnosti (odvetniki, notarji, poklicni športniki, samostojni novinarji, zasebni zdravstveni delavci, kulturni delavci in fizične osebe, ki opravljajo kmetijsko in gozdarsko dejavnost).

Slika 1 - Prikaz davčnega dolga glede na status zavezanca



Vir: FURS

¹Zaradi primerljivosti podatkov v dolg iz naslova trošarin ni vključen znesek 54. mio EUR za dolžnika, ki je sicer pravočasen plačnik in je navedeni znesek plačal en dan po zapadlosti, t.j. 1. 7. 2016.

4.1. Aktivni in pogojno izterljivi dolg

Davčni dolg je sestavljen iz aktivnega in pogojno izterljivega dolga. ZDavP-2 v 109. členu definira pogojno izterljivi dolg. Davek se šteje za pogojno izterljivega:

- če se ne more poplačati niti v postopku davčne izvršbe, pravica do izterjave pa še ni zastarala;
- če se je davčni zavezanec – fizična oseba odselil neznano kam ali ga je sodišče razglasilo za pogrešanega ali za opravično nesposobnega in ni pustil oziroma nima nobenega premoženja, iz katerega bi se lahko davek poplačal, pravica do izterjave pa še ni zastarala;
- če je bil pri zavezancu za davek začel postopek prisilne poravnave;
- če je bil pri zavezancu za davek začel stečajni postopek;
- od dneva smrti davčnega zavezanca do dneva pravnomočnosti sklepa o dedovanju.

Ves ostali dolg šteje za aktivni dolg.

Po stanju na dan 30. 6. 2016 znaša aktivni dolg 723.064.626 EUR, pogojno izterljivi dolg pa 622.385.055 EUR.

Preglednica 3 – Stanje in gibanje davčnega dolga v EUR

	30.6.2015	31.12.2015	30.6.2016	IND 31.12.15/ 30.6.15	IND 30.6.16/ 30.6.15	IND 30.6.16/ 31.12.15
Aktivni dolg	777.202.261	756.599.919	723.064.626	97,3	93,0	95,6
Pogojno izterljivi dolg	623.842.899	630.065.127	622.385.055	101,0	99,8	98,8
Skupaj dolg	1.401.045.160	1.386.665.046	1.345.449.681	99,0	96,0	97,0

Vir: FURS

V strukturi davčnega dolga ima aktivni dolg 53,7-odstotni delež. Verjetnost izterjave navedenega dolga je veliko večja kot pri pogojno izterljivem dolgu, ki predstavlja 46,3 odstotka davčnega dolga.

Za pogojno izterljivi dolg je značilno, da davčna izvršba ni dovoljena ali so izčrpane skoraj vse možnosti, da bi se dolg izterjal v postopku davčne izvršbe. To še zlasti velja za terjatve, ki so prijavljene v insolvenčne postopke, ki predstavljajo kar 82,5 odstotka pogojno izterljivega davčnega dolga.

Z dnem začetka insolvenčnega postopka se v skladu z insolvenčno zakonodajo zoper davčnega zavezanca ne sme voditi postopka davčne izvršbe, temveč se zaradi zagotavljanja načela enakega obravnavanja upnikov lahko terjatve poplačajo le v skladu z insolvenčno zakonodajo. Za terjatve, ki so prijavljene v insolvenčnem postopku, davčni organ torej ne sme voditi postopka davčne izvršbe. Gre za postopke, na dolžino katerih davčni organ nima vpliva, saj je v skladu z insolvenčno zakonodajo izenačen z drugimi (civilnimi) upniki.

V postopku prisilne poravnave lahko upniki izglasujejo delni odpis dolga in odložitev njegove dospelosti, če pa prisilna poravnava ni potrjena, sledi stečajni postopek. Glavni postopki

rednih prisilnih poravnav so po podatkih medinstitucionalne implementacijske skupine za spremljanje izvajanja novel ZFPPIPP-E in ZFPPIPP-F v zadnjih dveh letih v poprečju trajali 10 mesecev. Z zadnjimi zakonskimi spremembami Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju je bil položaj davčnega organa v postopku poenostavljene prisilne poravnave, katerega glavni postopek v poprečju traja 4 mesece, okrepljen. Potrjena poenostavljena prisilna poravnava nima več učinka na terjatev iz naslova davkov (in tudi prispevkov), dolžniku pa zakonodaja vendarle omogoča, da ob potrjeni poenostavljeni prisilni poravnavi prestrukturira te terjatve v ločenem postopku pred davčnim organom, vendar le še v obliki odloga oziroma obročnega plačila. Odpisa terjatve v tem postopku dolžnik ne more več doseči².

V stečajnem postopku je delež poplačila davčnih terjatev zelo nizek. Stečajni postopki nad pravnimi osebami zaradi izvedbe vseh procesnih dejanj (priprava otvoritvenega poročila in prevzem ter dokončanje poslov stečajnega dolžnika, prijava in preizkus terjatev) in ureditve vseh pravnih razmerij dolžnika s številnimi upniki (povezani pravdni postopki iz naslova prerekanja terjatev in izpodbijanja dolžnikovih pravnih dejanj) trajajo daljši čas. Poleg tega mora stečajni upravitelj prodati vse premoženje stečajnega dolžnika in iz tega naslova po načelu proporcionalnosti poplačati upnike. Trajanje unovčevanja premoženja je nenazadnje odvisno od razmer na trgu oziroma kupne moči in od interesa kupcev za udeležbo pri javni prodaji. Na trajanje osebnih stečajev vpliva tudi dolžina preizkusne dobe, ki jo stečajnemu dolžniku v zvezi z odpustom obveznosti določi sodišče. Terjatve, ki v stečajnih postopkih niso bile plačane, se odpišejo. Rezultati spremljanja izvajanja postopkov zaradi insolventnosti v okviru medinstitucionalne implementacijske skupine za ZFPPIPP zadnjih dveh let kažejo vzpodbudno sliko, saj je zaznan trend skrajševanja teka teh postopkov.

Podobno kot za insolvenčne postopke velja tudi za davčni dolg, ki je zavarovan z zastavno pravico na nepremičninah. Tudi v tem primeru davčni organ na obvladovanje davčnega dolga, ki je predmet izvršbe na nepremičnine ne more vplivati, saj postopek prodaje nepremičnine in poplačilo dolga iz tega naslova vodi izvršilno sodišče.

Na podlagi navedenega je mogoče zaključiti, da davčni organ na hitrost oziroma višino poplačila znatnega dela davčnega dolga nima vpliva, saj gre za postopke, ki se vodijo pred sodišči, na dolžino teh postopkov pa vplivajo številni dejavniki.

Preglednica 4 - Stanje in gibanje pogojno izterljivega dolga v EUR

Razlog	30.6.2015	31.12.2015	30.6.2016	IND 31.12.15/ 30.6.15	IND 30.6.16/ 30.6.15	IND 30.6.16/ 31.12.15	Delež v %
Stečaj	504.115.934	503.804.429	498.971.531	99,9	99,0	99,0	80,2
Prisilna poravnava	19.728.747	14.421.049	14.343.351	73,1	72,7	99,5	2,3
Ostalo	99.998.218	111.839.649	109.070.173	111,8	109,1	97,5	17,5
SKUPAJ	623.842.899	630.065.127	622.385.055	101,0	99,8	98,7	100

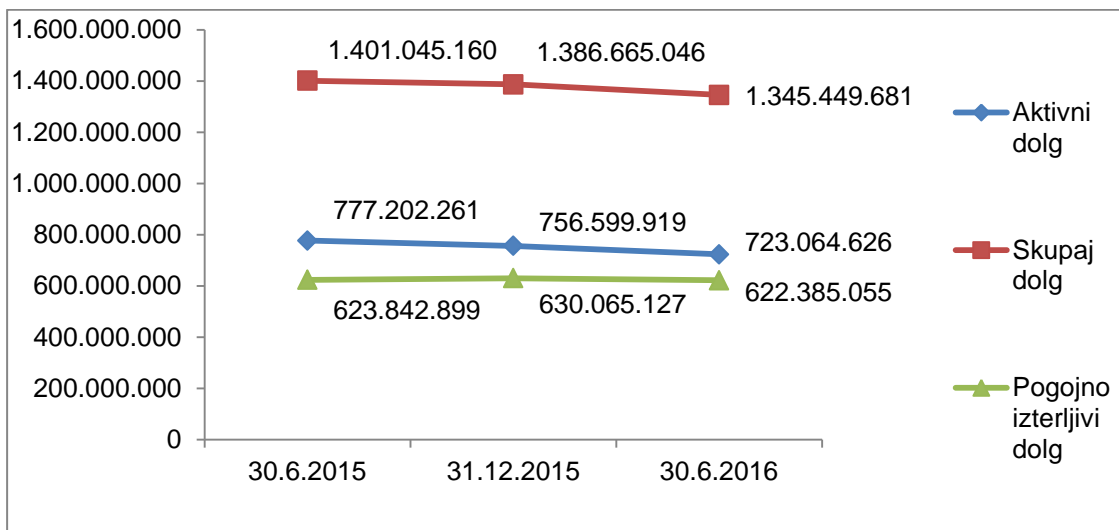
Vir: FURS

² V zvezi s spremembami instituta poenostavljene prisilne poravnave je z vidika njenega ne-učinkovanja na davčne terjatve potrebno izpostaviti, da je novela ZFPPIPP-F stopila v veljavo 26. 4. 2016, kar pomeni, da veljajo spremembe poenostavljene prisilne poravnave samo za postopke, ki so uvedeni po 26. 4. 2016. Ti postopki se bodo tako načeloma začeli šele v mesecu juniju oziroma še kasneje, kar pomeni, da bo učinke z vidika gibanja oziroma zmanjšanja davčnega dolga iz tega naslova predvidoma mogoče zaslediti šele v drugi polovici leta 2016.

4.2. Gibanje davčnega dolga

V prvem polletju 2016 se je davčni dolg znižal za 41.215.365 EUR oziroma 3,0 odstotke. Pri aktivnem dolgu je zaznati znižanje dolga za 33.535.293 EUR oziroma 4,4 odstotka, pri pogojno izterljivem dolgu pa za 7.680.072 EUR oziroma 1,2 odstotka.

Slika 2 – Gibanje davčnega dolga v EUR



Vir: FURS

Pri oceni učinkovitosti pobiranja dajatev je poleg znižanja absolutnega zneska davčnega dolga v primerjavi s predhodnim obdobjem, potrebno upoštevati tudi relativno gibanje zneska dolga glede na pobrane javnofinančne prihodke. Delež dolga v letno pobranih javnofinančnih prihodkih je v letu 2015 prvič v zadnjih letih padel pod 10 odstotkov, in sicer na 9,8 odstotka (v letu 2014 je znašal 10,4 odstotka). Trend pri gibanju deleža se nadaljuje tudi v prvem polletju 2016, podatek pa je smiselno prikazati le na celoletnih podatkih.

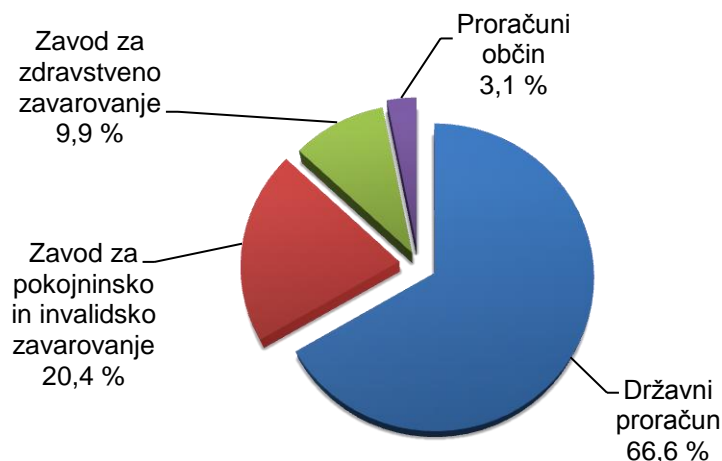
Pregledica 5: Delež skupnega dolga v pobranih javnofinančnih prihodkih v EUR

	2013	2014	2015
Pobrani javnofinančni prihodki	13.076.302.014	13.611.469.377	14.118.086.176
Skupni davčni dolg na dan 31. 12.	1.497.825.373	1.421.326.160	1.386.665.046
Delež skupnega dolga v pobranih javnofinančnih prihodkih	11,5	10,4	9,8

4.3. Davčni dolg po javnofinančnih blagajnah

Po kriteriju razporeditve davčnega dolga po javnofinančnih blagajnah, največji delež dolga pripada proračunu države, in sicer 66,6 odstotka. Sledi blagajna Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje z 20,4-odstotnim deležem, blagajna Zavoda za zdravstveno zavarovanje z 9,9-odstotnim deležem ter proračuni občin s 3,1-odstotnim deležem dolga.

Slika 3 – Davčni dolg po javnofinančnih blagajnah



Vir: FURS

Podatki o višini in gibanju dolga po javnofinančnih blagajnah so predstavljeni v naslednji tabeli:

Preglednica 6 – Stanje in gibanje davčnega dolga po javnofinančnih blagajnah v EUR

Davčni dolg po javnofinančnih blagajnah	30.6.2015	31.12.2015	30.6.2016	IND 31.12.15/ 30.6.15	IND 30.6.16/ 30.6.15	IND 30.6.16/ 31.12.15	Delež v %
Državni proračun							
Aktivni dolg	494.185.503	474.021.624	457.699.998	95,9	92,6	96,6	63,3
Pogojno izterljivi dolg	441.821.193	449.746.357	438.965.600	101,8	99,4	97,6	70,5
Skupaj dolg	936.006.696	923.767.981	896.665.598	98,7	95,8	97,1	66,6
Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje							
Aktivni dolg	171.363.280	181.606.871	159.337.900	106,0	93,0	87,7	22,0
Pogojno izterljivi dolg	114.931.284	113.164.736	115.235.774	98,5	100,3	101,8	18,5
Skupaj dolg	286.294.564	294.771.607	274.573.674	103,0	95,9	93,1	20,4
Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije							
Aktivni dolg	85.841.082	91.036.137	80.929.787	106,1	94,3	88,9	11,2
Pogojno izterljivi dolg	51.738.562	51.633.259	52.574.629	99,8	101,6	101,8	8,5
Skupaj dolg	137.579.644	142.669.396	133.504.416	103,7	97,0	93,6	9,9
Proračun občin							
Aktivni dolg	25.117.667	9.824.314	25.043.122	39,1	99,7	254,9	3,5
Pogojno izterljivi dolg	15.351.860	15.520.775	15.609.052	101,1	101,7	100,6	2,5
Skupaj dolg	40.469.527	25.345.089	40.652.174	62,6	100,5	160,4	3,1
Ostalo							
Aktivni dolg	694.729	110.973	53.819	16,0	7,7	48,5	0,0
Pogojno izterljivi dolg	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj dolg	694.729	110.973	53.819	16,0	7,7	48,5	0,0
SKUPAJ DOLG	1.401.045.160	1.386.665.046	1.345.449.681	99,0	96,0	97,0	100,0

Vir: FURS

Analiza gibanja davčnega dolga po javnofinančnih blagajnah kaže na znižanje dolga pri blagajni države, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter Zavoda za zdravstvo zavarovanje. Pri blagajni občin je zaznati zvišanje dolga.

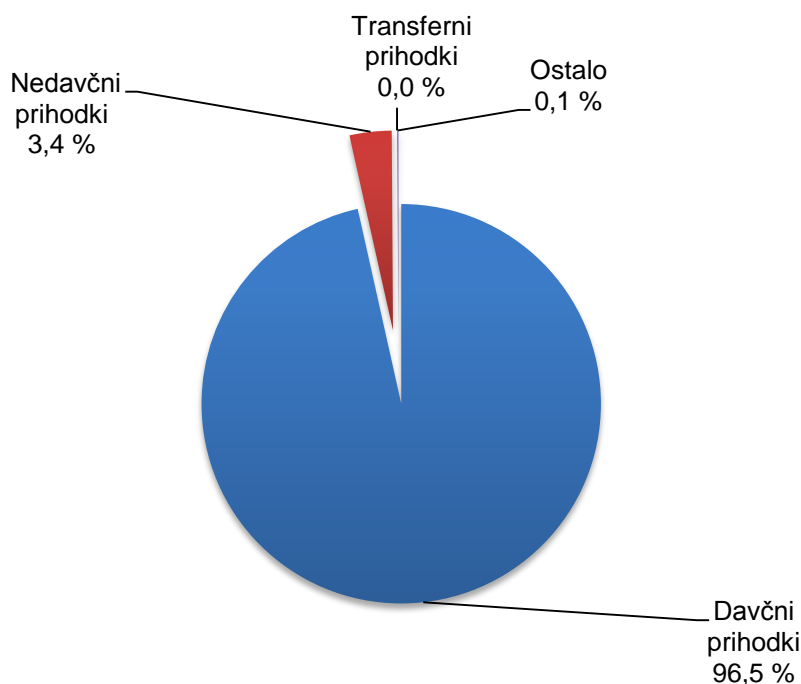
Največje zmanjšanje dolga je v prvem polletju 2016 zaznati pri blagajni države, in sicer za 27.102.383 EUR oziroma 2,9 odstotka. Sledi blagajna Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje z zmanjšanjem za 20.197.933 EUR oziroma 6,9 odstotka in blagajna Zavoda za zdravstvo zavarovanje z zmanjšanjem za 9.164.980 EUR oziroma 6,4 odstotka. Pri blagajni občin se je dolg povečal za 15.307.085 EUR oziroma 60,4 odstotka.

Povečanje dolga pri blagajni občin je predvsem posledica zakonskih sprememb, ki so vplivale na izkazovanje dolga na dan 31. 12. 2015. V letu 2015 je prišlo do zakonskih sprememb na področju vročanja odločb (85. člena ZDavP-2³) ter posledično zamika datumov zapadlosti za del obrokov pri odmeri nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 2015 v januar 2016. V primerjavi s stanjem dolga v enakem obdobju preteklega leta (na dan 30. 6. 2015) se je dolg blagajne občin povečal le za 182.647 EUR oziroma 0,5 odstotka.

4.4. Davčni dolg po vrstah prihodkov

Glede na vrsto prihodkov imajo na dan 30. 6. 2016 največji delež davčnega dolga davčni prihodki, in sicer kar 96,5 odstotka. Sledijo nedavčni prihodki⁴ s 3,4-odstotnim deležem in ostalo z 0,1-odstotnim deležem dolga.

Slika 4 - Struktura davčnega dolga glede na vrsto prihodkov



Vir: FURS

³ Določba tretjega odstavka 85. člena ZDavP-2 določa, da če davčni zavezanec ne plača davka v roku oziroma v roku ne izpolni druge obveznosti, mu davčni organ vroči odločbo, sklep ali drug dokument z osebno vročitvijo, če zakon ne določa drugače. To pomeni, da mora FURS v kolikor zavezanec obveznosti ne poravnava prostovoljno, isto odločbo vročiti še enkrat z osebno vročitvijo.

⁴ V skupino nedavčnih prihodkov sodijo prihodki iz naslova udeležbe na dobičku in dohodku od premoženja, taks in pristojbin, denarnih kazni ter drugih nedavčnih prihodkih.

Podatki o višini in gibanju dolga po posameznih vrstah prihodkov so predstavljeni v preglednici 7.

Preglednica 7 – Stanje in gibanje davčnega dolga po vrstah prihodkov oziroma davkov v EUR

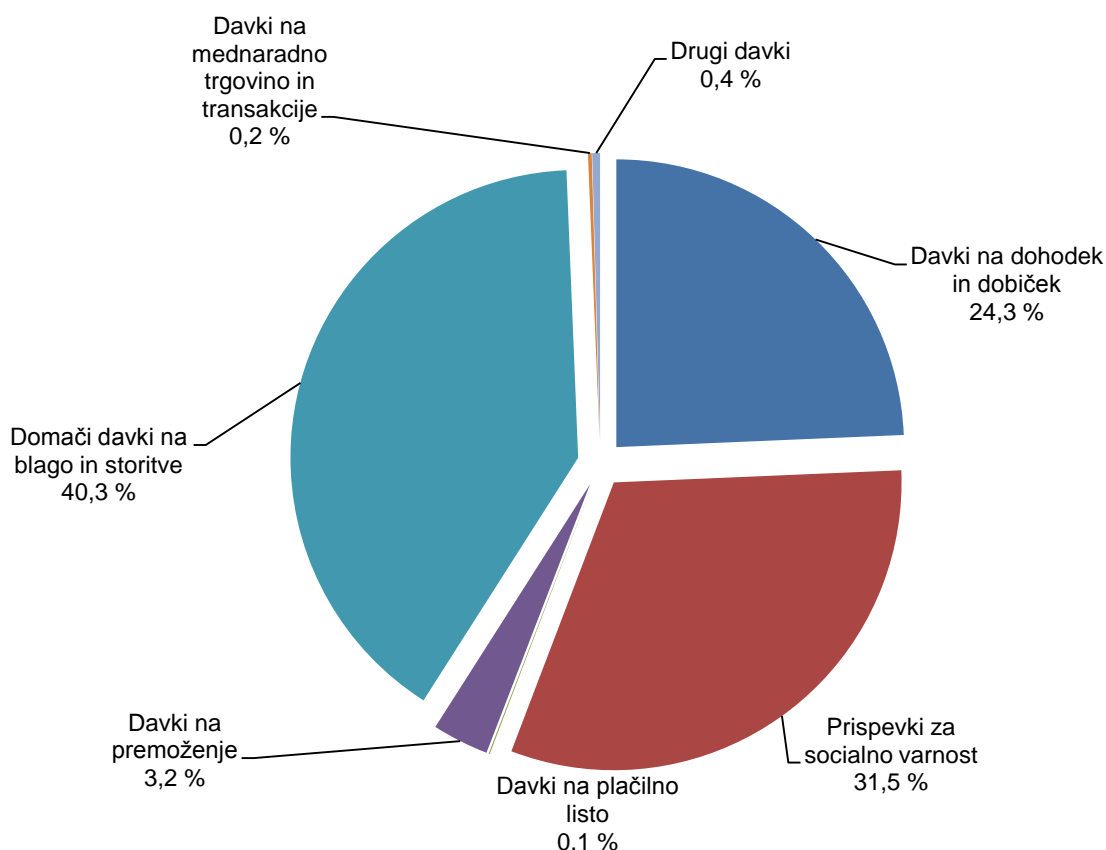
Davčni dolg po vrstah prihodkov oziroma davkov	30.6.2015	31.12.2015	30.6.2016	IND 31.12.15/ 30.6.15	IND 30.6.16/ 30.6.15	IND 30.6.16/ 31.12.15
A. Davčni prihodki	1.362.207.273	1.295.050.954	1.298.324.764	95,1	95,3	100,3
DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	308.005.592	304.529.155	315.842.660	98,9	102,5	103,7
Dohodnina	223.293.072	234.030.226	247.967.131	104,8	111,1	106,0
Letni poračun	32.770.385	37.576.723	32.268.492	114,7	98,5	85,9
Akontacije dohodnine	143.892.899	137.567.503	150.466.957	95,6	104,6	109,4
Dohodnina od dobička iz kapital, dividend in obresti	19.371.864	20.494.135	18.815.032	105,8	97,1	91,8
Dohodnina od nenapovedanih dohodkov	27.257.924	38.391.865	46.416.650	140,8	170,3	120,9
Davek od dohodkov pravnih oseb	84.656.752	70.437.776	67.818.816	83,2	80,1	96,3
Drugi davki na dohodek in dobiček	55.769	61.153	56.713	109,7	101,7	92,7
PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	425.450.844	441.912.060	408.589.527	103,9	96,0	92,5
Prispevek za zaposlovanje	2.287.594	2.227.724	2.237.246	97,4	97,8	100,4
Prispevek za starševsko varstvo	2.321.656	2.243.333	2.256.820	96,6	97,2	100,6
Prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	283.340.933	294.771.607	271.543.509	104,0	95,8	92,1
Prispevki za zdravstveno zavarovanje	137.500.661	142.669.396	132.551.952	103,8	96,4	92,9
DAVKI NA PLAČILNO LISTO	943.696	323.411	792.320	34,3	84,0	245,0
Posebni davek na določene prejeme	943.696	323.411	792.320	34,3	84,0	245,0
DAVKI NA PREMOŽENJE	40.870.620	25.019.122	41.210.145	61,2	100,8	164,7
Davki na nepremičnine	37.411.706	23.619.875	38.228.261	63,1	102,2	161,8
Davki na premičnine	125.547	36.987	194.436	29,5	154,9	525,7
Davki na dediščine in darila	2.321.530	1.362.259	1.662.552	58,7	71,6	122,0
Davek na promet nepremičnin	1.011.838	0	1.124.896	0,0	111,2	0,0
DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	577.956.544	514.692.086	523.477.576	89,1	90,6	101,7
Davek na dodano vrednost	556.409.986	501.094.904	509.169.327	90,1	91,5	101,6
Drugi davki na blago in storitve (CO2)	57.115	123.989	35.505	217,1	62,2	28,6
Trošarine	8.709.392	8.222.487	6.736.442	94,4	77,3	81,9
Davki na posebne storitve	4.451.650	589.632	375.347	13,2	8,4	63,7
Drugi davki na uporabo blaga in storitev	1.761.348	882.474	1.410.736	50,1	80,1	159,9
Davki na motorna vozila	6.567.053	3.778.600	5.750.219	57,5	87,6	152,2
DAVKI NA MEDNARODNO TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	2.929.395	2.817.658	2.722.702	96,2	92,9	96,6
Carine	2.929.395	2.817.658	2.722.702	96,2	92,9	96,6
DRUGI DAVKI	6.050.581	5.757.463	5.689.834	95,2	94,0	98,8
B. Nedavčni prihodki	38.449.046	39.740.063	45.781.081	103,4	119,1	115,2
C. Transferni prihodki	143.682	53.953	318.014	37,6	221,3	589,4
Skupaj shema JFP (A+B+C)	1.400.800.001	1.334.844.971	1.344.423.859	95,3	96,0	100,7
D. Ostalo	245.159	51.820.075	1.025.822	21.137,4	418,4	2,0
SKUPAJ DAVČNI DOLG (shema JFP + ostalo)	1.401.045.160	1.386.665.046	1.345.449.681	99,0	96,0	97,0

Vir: FURS

4.5. Davčni dolg glede na vrsto dajatve

V okviru davčnih prihodkov, ki predstavljajo kar 96,5 odstotka davčnega dolga, imajo največji delež dolga domači davki na blago in storitve, in sicer 40,3 odstotka. Sledijo prispevki za socialno varnost z 31,5-odstotnim deležem, davki na dohodek in dobiček s 24,3-odstotnim deležem, davki na premoženje s 3,2-odstotnim deležem, drugi davki z 0,4-odstotnim deležem ter davki na mednarodno trgovino in transakcije z 0,2-odstotnim deležem dolga iz naslova davčnih prihodkov.

Slika 5 - Struktura davčnega dolga iz naslova davčnih prihodkov



Vir: FURS

Analiza gibanja davčnega dolga po vrstah davkov kaže, da je v prvem polletju 2016 zaznati znižanje dolga pri prispevki za socialno varnost za 33.322.533 EUR oziroma 7,5 odstotka in pri davkih na mednarodno trgovino in transakcije za 94.956 EUR oziroma 3,4 odstotka.

Pri ostalih vrstah davkov je zaznati povečanje dolga, in sicer pri davkih na premoženje za 16.191.023 EUR oziroma 64,7 odstotka, pri davkih na dohodek in dobiček za 11.313.505 EUR oziroma 3,7 odstotka, pri domačih davkih na blago in storitve za 8.785.489 EUR oziroma 1,7 odstotka in pri davki na plačilno listo za 468.910 EUR oziroma 145,0 odstotka.

5. Odlogi in obročna plačila

V nadaljevanju so v poročilu o davčnem dolgu zaradi jasnejše slike prikazani tudi podatki o davčnem dolgu, ki je sicer že zapadel v plačilo, a je FURS dolžnikom zaradi izpolnjevanja v zakonu določenih pogojev dovolil odlog ali obročno plačilo davka.

5.1. Odloženo plačilo oziroma obročno plačilo davčnega dolga

Institut odloga oziroma obročnega plačevanja davka je urejen v 101., 102., 103., 104. in 110. členu ZDavP-2, podrobnejše kriterije pa določa Pravilnik o izvajanju Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 141/06, 46/07, 102/07, 28/09, 101/11, 24/12, 32/12 - ZDavP-2E, 19/13, 45/14, 97/14 in 39/15).

FURS lahko fizičnim osebam na podlagi 101. člena ZDavP-2 dovoli odpis, delni odpis in odlog plačila davka za čas do dveh let oziroma dovoli plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih v obdobju 24 mesecev, če bi se s plačilom davčne obveznosti lahko ogrozilo preživljanje davčnega zavezanca in njegovih družinskih članov.

V skladu s 102. členom ZDavP-2 se poslovnim subjektom lahko odobri odlog plačila davka za največ 24 mesecev ali obročno plačilo v največ 24 mesečnih obrokih, če bi jim zaradi trajnejše nelikvidnosti ali izgube sposobnosti pridobivanja prihodkov iz razlogov, na katere davčni zavezanec ni mogel vplivati, nastala hujša gospodarska škoda in bi davčnemu zavezancu odlog in obročno plačevanje davka omogočilo preprečitev hujše gospodarske škode.

FURS lahko dovoli plačilo davka v največ 60 mesečnih obrokih po drugem odstavku 102. člena ZDavP-2, če vlagatelj predloži pravnomočni sklep, s katerim je na podlagi zakona, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in postopke prisilnega prenehanja, potrjen sporazum o finančnem prestrukturiranju.

Ne glede na izpolnjevanje pogojev iz 101. in 102. člena ZDavP-2 lahko davčni organ v skladu s prvim odstavkom 103. člena ZDavP-2 dovoli plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih ali dovoli odlog za največ 24 mesecev davčnemu zavezancu, ki predloži ustrezen instrument zavarovanja iz 117. člena ZDavP-2 ali dovoli vknjižbo zastavne pravice v ustrezen register.

Na podlagi drugega odstavka 103. člena ZDavP-2 se lahko fizični osebi odobri obročno plačilo davka v največ treh mesečnih obrokih, če gre za davek, ki se ne nanaša na opravljanje dejavnosti.

V zvezi s postopki odloga in obročnega plačevanja davka gre izpostaviti, da ni dovoljeno odložiti oziroma dovoliti obročnega plačila za akontacije davka, davčni odtegljaj, prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prispevke za zdravstveno zavarovanje, globe in stroške postopka o prekršku, obveznosti, za katere davčni organ vodi samo izvršbo in ne vodi knjigovodskih evidenc ter za obveznosti, na katere učinkuje postopek zaradi insolventnosti.

V primeru davčnega dolga iz naslova dajatev, ki se obračunajo pri uvozu velja, da mora dolžnik plačati dolg v roku 10 dni, če pred sprostitvijo blaga v prost promet predloži instrument zavarovanja, ki zavaruje plačilo dolga. Na podlagi 227. člena Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92, z dne 12. oktobra 1992, o Carinskem zakoniku Skupnosti (UL L 302) v nadaljevanju: CZ) pa lahko FURS poslovnim subjektom odobri 30 dnevni odlog plačila obveznosti od dneva nastanka obveznosti za plačilo. Če je dolžnik imetnik dovoljenja za poenostavljene postopke, je dolžnik dolžan poravnati obveznosti do 16. v mesecu, ki sledi

mesecu, v katerem je dolg nastal, če je obdobje združevanja mesec, oziroma do petka četrtega tedna, ki sledi tednu, v katerem je obveznost nastala, če je obdobje združevanja teden.

Poleg 30 dnevnega odloga plačila obveznosti lahko FURS subjektom v skladu z 229. členom CZ odobri tudi druge plačilne olajšave. Te druge plačilne olajšave vključujejo institut odloga plačila oziroma odobritev obročnega odplačevanja. Odobritev drugih plačilnih olajšav se pogojuje s predložitvijo zavarovanja in ima za posledico obračun kreditnih obresti. Zahteva po predložitvi zavarovanja oziroma obračun kreditnih obresti se lahko opusti, če bi ta zahteva zaradi položaja dolžnika povzročila občutne gospodarske ali socialne težave.

V preglednici 8 je prikazano število odobrenih odlogov plačila oziroma obročnih plačil v obdobju od januarja do konca junija 2016. V tem času je FURS ugodil 144 zahtevkom zavezancev za odlog plačila davčnega dolga (od tega poslovnim subjektom 42) v skupni višini 5.444.148 EUR (od tega poslovnim subjektom 4.785.438 EUR) in 8.444 zahtevkom za obročno plačilo (od tega poslovnim subjektom 298) v skupni višini 16.589.214 EUR (od tega poslovnim subjektom 9.092.724 EUR).

Preglednica 8 – Odlog in obročno plačevanje obveznosti za obdobje januar – junij 2016

Odlog plač. za obdobje januar – junij 2016		Obročno plač. za obdobje januar – junij 2016	
Število odobrenih zahtevkov	Znesek odobrenega odloga (v EUR)	Število odobrenih zahtevkov	Znesek odobrenega obročnega plačevanja (v EUR)
144 od tega poslovnih subjektov 42	5.440.148 od tega poslovni subjekti 4.785.438	8.444 od tega poslovnih subjektov 298	16.589.214 od tega poslovni subjekti 9.092.724

Vir: FURS

6. Rezultati davčne izvršbe

Izpolnitev davčne obveznosti je temeljna obveznost davčnega zavezanca. Davčna obveznost se izpolni s plačilom davka v zakonsko predpisanem roku.

Ukrepi izterjave so naravnani tako, da spodbujajo davčne zavezance k prostovoljni izpolnitvi obveznosti. Pisni ali telefonski opomin, je prvi korak, ki ga naredi FURS s ciljem poplačila dolga.

Z opominom FURS pozove dolžnika k plačilu in ga opozori na posledice neplačila dolga ter na stroške ob uvedbi postopka davčne izvršbe. Zavezancu, ki je že v postopku davčne izvršbe, davčni organ ne pošilja več opominov, saj bi to pomenilo le podaljševanje rokov za izpolnitev davčne obveznosti in povzročanje dodatnih stroškov davčnemu organu.

Kljub ukrepom za vzpodbujanje prostovoljnega plačevanja davkov (npr. ozaveščanje posameznih ciljnih skupin, medijske objave, pošiljanja opominov, itd.) del davčnih obveznosti ostane neplačan, zato mora FURS dosledno, učinkovito in nepristransko uporabljati vsa zakonita sredstva prisile za izterjavo dolga.

Najpogostejši ukrepi davčne izvršbe so: sklep o izvršbi na denarne prejeme, sklep o izvršbi na denarna sredstva pri bankah in hranilnicah, sklep o izvršbi iz premoženja premoženja in vrednostnih papirjev ter sklep o izvršbi iz terjatev dolžnikovega dolžnika. Posebne oblike izvršbe so izvršba iz nepremičnega premoženja in deleža družbenika v družbi. Ukrepi davčne izvršbe so načrtovani glede na sredstva s katerimi razpolaga dolžnik s ciljem čim

lažjega poplačila dolga in glede na višino stroškov, ki nastanejo v postopku izvršbe za davčni organ in zavezanca.

Skrajni ukrep za poplačilo oziroma obvladovanje dolga je predlog davčnega organa za uvedbo stečajnega postopka zoper dolžnika in izbris dolžnika iz Poslovnega registra Slovenije.

V prvem polletju 2016 je FURS⁵ z izdanimi opomini, sklepi in telefonskimi pozivi **terjal dolg v višini 663.585.264 EUR**, od tega za 616.691.056 EUR dolga iz naslova davčnih obveznosti in 46.894.208 EUR dolga iz naslova nedavčnih obveznosti. Na podlagi izvedenih ukrepov in aktivnosti **je bilo izterjanega za 248.886.874 EUR dolga**, od tega za 237.348.086 EUR dolga iz naslova davčnih obveznosti in 11.538.788 EUR dolga iz naslova nedavčnih obveznosti. V primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta je bilo **izterjanega za 8.925.793 EUR oziroma 3,7 odstotka več dolga**.

Preglednica 9 – Aktivnosti in ukrepi davčne izvršbe v prvem polletju 2016 (zneski v EUR)

Aktivnosti in ukrepi davčne izvršbe	SKUPAJ REALIZACIJA DAVČNE OBVEZNOSTI		SKUPAJ REALIZACIJA NEDAVČNE OBVEZNOSTI		SKUPAJ REALIZACIJA	
	število	znesek	število	znesek	število	znesek
Opomini pred začetkom davčne izvršbe						
Poslani opomini dolžnikom	206.249	167.924.135	66.900	19.744.295	273.149	187.668.430
Plačila na podlagi poslanih opominov dolžnikom	144.315	116.688.979	14.787	2.595.389	159.102	119.284.368
Telefonski pozivi						
Pozivi po telefonu	1.161	1.600.318	0	0	1.161	1.600.318
Plačila na podlagi telefonskih pozivov	1.038	1.436.579	0	0	1.038	1.436.579
Sklepi o davčni izvršbi						
Izdani sklepi	95.707	447.166.603	68.204	27.149.913	163.911	474.316.516
Plačila na podlagi izdanih sklepov	147.024	119.222.528	64.170	8.943.399	211.194	128.165.927
<i>Terjan dolg po poslanih opominih, pozivih po telefonu in sklepih</i>	303.117	616.691.056	135.104	46.894.208	438.221	663.585.264
<i>Realizacija po poslanih opominih, pozivih po telefonu in sklepih</i>	292.377	237.348.086	78.957	11.538.788	371.334	248.886.874

Vir: FURS

Pri davčnih zavezanci, ki imajo v knjigovodski evidenci izkazane neporavnane obveznosti hkrati pa so upravičeni do vračila davka po obračunu ali odločbi, FURS izvaja pobot terjatev z obveznostmi. V prvem polletju 2016 je bilo izvedenih za 45.621.966 EUR pobotov.

⁵ FURS je pristojna za izterjavo davkov in drugih obveznih dajatev kot tudi nedavčnih obveznosti za druge predlagatelje.

V primeru zavarovanja davčnega dolga FURS izvede unovčitev predloženih instrumentov zavarovanja. V prvem polletju 2016 je bilo unovčenih zavarovanj za dolg v višini 71.017 EUR.

FURS je v prvem polletju 2016 za dolg v višini 15.235.043 EUR poslal pristojnim sodiščem 263 predlogov za izvršbo na nepremičninah dolžnika (cenitev in prodaja).

Stečaj in izbris dolžnika iz Poslovnega registra Slovenije sta skrajna ukrepa za odstranitev neplačnikov s trga, ki se jih FURS poslužuje s ciljem obvladovanja davčnega dolga. V prvem polletju 2016 je FURS v 184 primerih predlagal uvedbo stečajnega postopka zoper dolžnike, ki so bili dolžni 48.424.454 EUR ter podal 96 predlogov za izbris družb iz sodnega registra.